

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 696/2024-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Consilior Iuris s.r.o., Radlinského 51, Bratislava, proti uzneseniu Mestského súdu Bratislava IV č. k. B1-10C/36/2018-278 z 2. októbra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 6. decembra 2024 domáha vyslovenia porušenia základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením mestského súdu o výške náhrady trov konania.

II.

2. Krajský súd rozsudkom zamietol žalobu sťažovateľa o zaplatenie 4 000 eur ako zmluvnej pokuty zo spotrebiteľskej zmluvy a žalovanej obchodnej spoločnosti priznal proti sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. O ich výške mestský súd rozhodol uznesením vyššej súdnej úradníčky. Vychádzal z § 10 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), podľa ktorého ak nie je ustanovené inak, považuje sa za tarifnú hodnotu výška peňažného plnenia. Preto základnú sadzbu tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby určil zo 4 000 eur na 151,01 eur.

3. Proti tomu podal sťažovateľ sťažnosť. Nesúhlasil s tým, že výška odmeny za jeden úkon mala byť vypočítaná z výšky peňažného plnenia, ktoré bolo predmetom sporu. Sťažovateľ bol spotrebiteľom a išlo o zastupovanie v spore zo spotrebiteľskej zmluvy, a preto sa pri výpočte odmeny mal aplikovať § 11 ods. 1 písm. b) vyhlášky, podľa ktorého je v takomto prípade výška odmeny za jeden úkon 1/13 výpočtového základu. K tejto námietke mestský súd uviedol,

že pre aplikáciu § 11 ods. 1 písm. b) vyhlášky musia byť kumulatívne splnené obe podmienky tohto ustanovenia, a to, že klientom je spotrebiteľ a ide o zastupovanie v spore zo spotrebiteľskej zmluvy. Keďže náhrada trov konania bola priznaná žalovanej obchodnej spoločnosti, ktorá je podnikateľským subjektom, a nie spotrebiteľom, tak nemožno pri výpočte náhrady trov konania žalovanej použiť § 11 ods. 1 písm. b) vyhlášky. Preto mestský súd ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením sťažnosť sťažovateľa zamietol.

III.

4. Sťažovateľ namieta, že právny záver mestského súdu, že pre použitie § 11 ods. 1 písm. b) vyhlášky neboli kumulatívne splnené obe podmienky, keďže žalovaná obchodná spoločnosť, ktorej bola priznaná náhrada trov konania, nie je spotrebiteľom, ale podnikateľom, je v rozpore s právnou úpravou. Podľa sťažovateľa je nesprávna úvaha súdu, že pre aplikáciu § 11 ods. 1 písm. b) vyhlášky je rozhodné to, že ten, komu je priznaná náhrada trov konania, musí byť spotrebiteľ. Podľa sťažovateľa je rozhodné, že on ako osoba povinná trovy nahradiť je spotrebiteľ, keďže toto ustanovenie vyhlášky slúži práve ochrane slabšej strany. Pri výklade a aplikácii tohto ustanovenia mestským súdom dochádza k neodôvodnenej ochrane dodávateľa, čo určite nebolo jeho zmyslom.

IV.

5. Ústavný súd zásadne nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii právneho predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

6. Právny záver mestského súdu, že pri výpočte náhrady trov konania priznanej žalovanej obchodnej spoločnosti nemožno aplikovať § 11 ods. 1 písm. b) vyhlášky, keďže nie je splnená explicitne a jasne právnym predpisom vyjadrená podmienka existencie spotrebiteľa na strane zastúpeného klienta, nie je zjavne mylný. Preto je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá.

7. Pri priznaní a následnom vyčíslení náhrady trov právneho zastúpenia podľa vyhlášky netreba opomenúť § 252 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého každý platí výdavky, ktoré mu v konaní vzniknú. Najprv je strana povinná zaplatiť vlastné výdavky, a až následne dochádza k ich náhrade protistranou podľa výsledku sporu. Štandardne aj spotrebiteľ počas konania platí svojmu advokátovi odmenu za právne služby. Účelom § 11 ods. 1 písm. b) vyhlášky je to, aby prekážkou možnosti dať sa kvalifikovane právne zastúpiť nebola vysoká odmena advokáta, ktorú je každá strana sporu, aj spotrebiteľ povinný znášať a platiť počas konania sám.

Keď spotrebiteľ v spore prehrá, tak aj on ako každá strana sporu je povinný protistrane podľa výsledku sporu nahradiť trovy konania.

8. So sťažovateľom treba súhlasiť len v tom, že § 11 ods. 1 písm. b) vyhlášky slúži na ochranu spotrebiteľa. Účelom tohto ustanovenia je chrániť spotrebiteľov v sporoch, v ktorých ich dodávatelia žalujú o vysoké peňažné plnenia zo spotrebiteľských zmlúv, a to tak, že advokáti, zastupujúci spotrebiteľov, sú oprávnení si od svojich klientov účtovať len pevnou sumou určenú odmenu (1/13 výpočtového základu) bez ohľadu na výšku peňažného plnenia, ktoré je predmetom sporu. Tým, že spotrebiteľ svojmu advokátovi za úkony neplatí odmenu vypočítanú z výšky peňažného plnenia, je umožnené aj „slabším“ spotrebiteľom dať sa v sporoch so „silnejšími“ dodávateľmi právne zastúpiť.

9. Ochrana spotrebiteľa pokračuje v § 11 ods. 2 vyhlášky, podľa ktorého sa ustanovenie § 11 ods. 1 písm. b) vyhlášky nepoužije, ak bol spotrebiteľ v spore zo spotrebiteľskej zmluvy čo i len čiastočne úspešný. Ak by sťažovateľovi ako spotrebiteľovi bola priznaná náhrada trov konania, tak hoci on za úkony právnej služby svojmu advokátovi počas konania zaplatí odmenu vypočítanú podľa pevnej sumy, náhrada trov od protistrany mu bude priznaná a vypočítaná nie podľa tejto pevnej sumy, ale z výšky peňažného plnenia, ktoré bolo predmetom sporu. Spotrebiteľ tak s ohľadom na výšku odmeny, ktorú za jemu poskytnuté právne služby zaplatí, nie je v žiadnej situácii znevýhodnený. Práve naopak, ako slabšia strana v spore s dodávateľom, predmetom ktorého je peniazmi ocenený predmet, má výhodnejšie postavenie, keďže svojmu advokátovi platí za právne služby odmenu vypočítanú nie z predmetu sporu, ale pevnou sumou. No v prípade úspechu mu bude priznaná náhrada trov od protistrany, ktorá bude vypočítaná nie podľa toho, akú odmenu reálne za právne služby svojmu advokátovi zaplatil, ale z výšky peňažného plnenia, ktoré bolo predmetom sporu. V prípade neúspechu je povinný tak ako každý znášať trovy protistrany vypočítané hoc z výšky peňažného plnenia, no za svoje právne zastúpenie zaplatí odmenu vyúčtovanú „len“ podľa pevnej sumy.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. decembra 2024

Robert Šorl
predseda senátu